

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda: Budapest IV. megyeháztér 9. sz. ... Kiadó-hivatal: Budapest IV. megyeháztér 9. sz. ...

Előzetési díj: Vázkre postán vagy helyben házhoz ... Egy évre 20.— fél évre 10.— negyed évre 5.— ...

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végével lejárt, kéréjük előfizetésük mielőbb megújítására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjen.

Table with subscription rates: Egész évre 20 frt., Fél évre 10 frt., Negyed évre 5 frt., Egy óra 1 frt. 80 kr.

Az előzetési pénzek és utalványok az "Egyetértés" kiadó hivatalának Wodianer nyomda megyeház-tér 9. szám alá küldendők.

Útra való.

Bizonyosnak kell tekintenünk, hogy Magyarország megint a rövidített fogja húzni a kendő alakból. "Igy szól. "A bécsi ut előtt"

De térjünk alá rem. Miniszterünk e napokban fognak felutazni harmadszor, hogy járják a kergeténczet ama Mammon körül, melynek vagyonunk és vértünk van torkába dobva.

A bécsi úttól Magyarországnak immár semmi jót nem várhat sem a bank, sem a vámtörvényében. Mindkettőnek megoldására oly kiindulási pont szolgál alapul, mely által hazánk függetlensége felett örökre el van vetve a kezecsa.

Vessünk számot jó előre, mit nyerhet hazánk boldogsága az által, ha az osztrák nemzeti bank ilyen vagy amolyan bankféle fiókkal föl fel sátrát Magyarországon. Megadja rá a feleletet a józan ész, megadja rá az alább ismertetett rópirat. Mig most csak törvényen kívül tartja egész közgazdaságunk vérdényei körül a hurkot, azontul törvényesitvel teljes erejével szolgálhatja a bécsi reactio érdekeit.

Tiszta Kálmán ur azonban gondoskodni akar, hogy a jogot és reményt, melyet még egy Lónyay és egy Kerkapoly sem mert eladni, eljuttassa örökre. Ó szabadalmat érez a nemzetelvéstés bűnéhez, mert hisz az ország vaksgája a füstös fehér lapjában onnaga ruházta őt fel az isteneket illető hatalommal, hogy akár haláltilét is kimondhatja. S ő kimondja, ha a mellett miniszter maradhat, úgy sem igen éli túl a nemzet halálát, s ha igen a Pilatusok minőségben találtak elég friss forrásvizet, hogy megmosassák keziket. Hoz ő nekünk bankot Bécsből, elhozza a bécsi bank hóhérlőtilét, felakasztatjuk rá magunkat, vagy könnyebbég okáért

felakasztanak majd a bécsiek szívesen. Anná dicsebb, legalább elmondhatja a történelem, hogy nem voltunk öngyilkos nemzet, hanem meggyilkoltak, s kell-e ennél több vigasz egy honfentőnek, ha eldudolhatja álnok lelkiismerettel: "Nem vagyok én oka semminek, az osztrák bank oka mindennek."

Szép, ha istentől van az ily lelkiismeret, de vajjon minő jelző illel meg, ha köztudomásu, hogy Anglia tekintélyes pénzemberei ajánlkozta felállítani azt a független bankot, mely közgazdasági életünk feltétele. Mivel fogja igazolni e lelkiismeret, ha Magyarországot egy törvényvel oda láncolja az osztrák pénzpiac mérget és dögvész izzadó szikláihoz, hogy rajta aszson és romoljon a nekik legtesztetesebb alakban ez a szerencsétlen haza; hogy fokozatosan, pokoli következettséggel rendeljék alá javát Bécs fölénység; hogy rendszeresen és politikai indokból tegegy koldussá, s a koldusbottal rablá.

Ha idegen pénz kinnlank, még súlyosabb feltételek mellett is, száz kézzel kellene kapni az után, s csak igen meggondolva egy kézzel a tönkretevéstinkre ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben oly iszonyuan közreműködő osztrák piacz pénze után. Anglia pénze Anglia érdekességét jelentén Magyarországot függetlenséghez; angol, francia, belga vagy porosz pénz Magyarország erősödését szelje érdekében mozditaná elő; az osztrák pénz az egyedüli, mely a "döntő" és a magyarral homlokegyenest ellenkező érdekek szolgálatában többet nyer, mint a memnyit veszti, ha teljes erejével a magyar anyagi viszonyok javítását tartaná szem előtt.

Nem akarjuk nevün nevezni a gyermeket, különben nyiltabban kellene szólnunk, miféle czélok előmozdítására tartják készen az osztrák bank kincseit; érezük nyomásukat eddigéig is nemcsak a pénzpiac és kereskedelem köznapibajai, hanem a közélet politikai fontosságú és nemzeti létünket érintő dolgai közl is. Es ha Magyarország mindamellett akad miniszteri tárgzára ember egy óriás többséggel háta mögött, ki a priori félrelök minden más ajánlatot, tehát nem is a feltételek kedvezőbb voltára fekteti a bank létrehozatalának miveltét, hanem a "sack and pack" átadja nemzetét az ellenkező érdek kezébe; az oly dolgot követve el, melytől más országban a vad alá helyezést sem elégnék meg. Csak egy veszni indul nemzet romlottsága, csak egy lelketlen parlament gonoszsga törheti meg, hogy az ilyen kormányt a tarpei szikla helyett a forrumra kiserik.

A miniszterek bécsi utja foglalkoztatja jelenleg első sorban politikai körinket. Miniszterünk, írja a "N. Hirnapl" — április 14-éig fognak Bécsben részt venni a nagyfontosságú tárgyalásokban, melyek eredménye e perben kiszámíthatatlan horderevvel bír a monarchia mindkét felére néve. Apr. 14-én az osztrák miniszterelnök, Auersperg herceg elutazik Bécsből, s így a tárgyalások eredménye iránt a két kormánynak addig annyival inkább tisztában kell lenni egymással, mert a legilletékesebb helyen ismételve nyilvánul azon óhatás, hogy ne maradjanak ezután is meddők a két kormány közötti tárgyalások. A törvényhozás tagjai oly feszült várakozással tekintenek e tárgyalások eredménye elé, hogy a tekintélyes képviselők közül némelyek — mint halljuk, — Somssich Pal, Bittó István és mások — a tárgyalások ideje alatt szintén Bécsben szándékoznak időzni.

Ugfane tárgyban írja "N. P. Presse", hogy a tanácskozás tárgyat mindenek előtt a közös budget megállapítása fogja képezni, s csak e tárgye elintézése után fognak folytatottani a kereskedelem-politikai tárgyalások, mig a bank kérdést és utolsóknak marad. — Mindkét részről határozott a szándék, hogy ezután nem szakítják meg a tárgyalásokat, mig csak eredményre nem jutnak.

"A bécsi ut előtt."

E czimet viseli homlokán egy huszonkét lapból álló rópiratocsa, mely Tettey Nándor bírómányában "egy hazafi" aláírással megjelent. A mű határozottan a független bank és külön vámtörvény álláspontját foglalja el, és inti sarkalja a kormányt, hogy szaktison habozó politikájával, különben a nemzet ismét csak fejős tehene marad az osztráknak.

Tartalmaz különben erópv egy-két pikáns megjegyzést is, sőt a mi eddig csak a szűkebb országgyűlési körök előtt volt ismeretes, nyiltan dobra úti, hogy egy előkelő angol pénzemberekből álló consortium formulázott ajánlatot tett a magyar nemzeti jegybank felállítására és a pénzügyek függetlenítésére.

A helyett azonban, hogy elaprózva mondanók el, két részre osztva adjuk ma és folytatólag holnap lényegét, nem hagyva el semmit azon érdekes dolgokból, melyeket rövidsége dacára tartalmaz. Tudunkkal oly férfiu tollából foly e fűzet, a ki jól be van aratva az ügyekbe.

A bankkérdésről kijelöl írja: Már a napokban fölrandulnak kormányfőnk Bécsbe, hogy folytassák és befejezzék utassák a vám- s kereskedelmi szerződés, — s a magyar jegybank ügyében az osztrák kormányval megkezdett tárgyalásokat. Ama nyilatkozatok után, melyeket a miniszterelnök a hozzá intézett interpellációra a képviselőházban ez alkudozsokra s a kormány álláspontjára vonatkozólag adott, nem különben azok után, mik a magyar kor-

mány kívánalmairól s az osztrák kormány magartartásáról eddigéig a nyilvánosság elé kerültek, bizonyosnak kell tekintenünk, hogy Magyarország megint a rövidített fogja húzni a kendő alakból. "Mig az osztrák kormány makacs szívóssággal ragaszkodik azon pénzügyi s vámpolitikához, melynek ha nem is bevallott, de eléggé leplezetlen-czélja Magyarország anyagi fejlődésének megzsalasztása: addig a Tisza-kabinet, valószínűleg a reá gyakorlat nyomás folytán, nem méltatja kello figyelmre a nemzet közvéleményét, s kevés erélyvel Képviseli Magyarországot életerdekeit Bécsessel szemben.

Ily körülmények között hazafiai kötelességé válik fölívni az egész nemzet figyelmét ama rendkívüli anyagi veszteségek, melyek Magyarországot az által érendik, ha a vám- és bankügyi kérdékek nem a mi, hanem Ausztria érdekei szerint oldatnak meg. Nem övökre, hanem évtizedekre, sőt Magyarország egész jövőjére ki fog hatni a kötédo káros alku szibászott ereje, melynek mulhatlan következménye: a nemzet végleges elcségyenyedése s föltétlen meglödelése Bécs előtt.

Pedig a magyar kormány nem volt s még ma simes arra utalva, hogy "auf Gnade und Ungnade," megkötött kezekkel szolgáltassa azt magát, az ország anyagi érdekeit az osztrák politika törekvésének s a Rothschild-konzorciumnak, mely e politika malmará hajtja a vizet, Semmi kénszerítő ok nem forog fönn arra néve, hogy a kormány e kapzsí s hasonló konzorciumra támaszkodjék a magyar jegybank felállításánál is. Tettek ugyanis még idejkorán a magyar kormányt a többi komoly ajánlatot, ezek közt egy, Anglia legkiválóbb pénzembereiből álló konzorcium részéről is, melyek után két kézzel kellett volna nyulnia a pénzügyminiszternek, mert a mit ez ajánlatok tartalmaznak, az Magyarország teljes pénzügyi függetlenítését s anyagi fölvirágzását jelenti.

Modunkban áll ezen állításunk bebizonyítására közöltt ezen memorandumot, melyet a nevezett angol pénzügyi korpiseusok megbízásából egyik finansziális szakfőri a magyar pénzügyminiszternek benyújtott. E memorandumhoz nem kell nagy kommentár. Szükségesek tartjuk azonban megjegyezni, hogy a kormányt már hónapokkal e memorandum benyújtása előtt meggették az ajánlatot s kormányt azt visszautasításához hasonló köznyossággal fogadta. Sőt mi több, Szell Kálmán ur egyetlen szóval sem látta jónak tudatni a törvényhozással, hogy ily ajánlatot kapott. Természetes! Mert ha egyszer az országgyűlés tagjainak tudomására jó, hogy a magyar kormányt a Rothschild konzorciummal hasonlithatatlannul előnyösebb ajánlatok tetettek: nem képezhettek, hogy megadja a kormány a fölhatalmazást elfogadni a dédelgetett Rothschild-clique ajánlatát.

Ez az eljárás legelősebb, de egyuttal legelsőzombóbb oka annak, hogy most a legválságosabb pillanattban vesélyeztetve hisszük Magyarországot lógsarkalatosabb anyagi érdekek.

A memorandum szövege, melyet részünkről szükségesnek találtunk néhány jegyzettel kísérni, a következőleg hangzik:

Nem vagyok ugyan beavatva az önálló magyar jegybank létesítése ügyében folyamatba tett alkudozsok titkáiba, de összegezve a jobban informált lapok erre vonatkozó közleményeit, azt kell következtetnem, hogy a magyar jegybank, a bécsi nemzeti bank, s így tehát ismét a Rothschild-clique közreműködésével fog alapítani. Nem ugyan azért, mintha a magyar kormányt különös előzetesre volna e consortium iránt, hanem mivel utóbbra is engedni lesz kénytelen a reá gyakorlati különböző pressióknak. Bár tehát sajnálattal látom, hogy a bank létesítésére vonatkozó utamatásaim teljesen foházogessé váltak, még sem mulasztatom el — mert hazafiai kötelességem tartom — e sorokkal a kormányhoz fordulni.

Nem vagyok országos képviselő s így nincs jogom sem interpellációkat intézni a kormányhoz, sem tanácskozományt hívott össze, mely gróf Bathary Lajos lakásán a mostani nemzeti casinó helyiségében, s a gróf előktele alatt meg is tartatott. Ez értekezleten a többi helyes szónokok sorában töltek között br. Eötvös József a jobbság és a többiek ügyében szóvala föl, ezeket mondta: "Sybilla könyvéből már hatot dobtunk tűzbe. Három még kezeinkben van, de ha ezeket is a lángok közé vetjük, hazánk menthetetlenül veszne van."

Ep ilyen a helyzet most a magyar kormányra néve is, azon különbséggel azonban, hogy mig akkor csak a nemzet egy részét kellett a feudális bilincsek alól fölmenteni, most arról van szó, hogy egész Magyarország enanczipáltassék Bécs pénzügyi despotizmusa alól.

S nézetem szerint a finansziális despotizmussal sokkal veszősebb s károsabb, mint bármilyen politikai zsarnokság. Mert a politikai despotizmus, miként éppen hazánk történelme csattanó példakban mutatja, akár a nemzet forradalmi ellenszégzése, akár szívs passivitás, s erkölcsi ellenhatás által — mint 1849-től 1867-ig is történt — előbb utóbb meg lehet törni.

Az a pénzügyi zsarnokságok s annak részletes, nemzet-elcségyenítő következményeit a most említett módon nem lehet megszüntetni. Ellenkezőleg! A nemzetnek most oly rendkívüli mérvben igénybe vett alkotókészsége sem törheti meg e finansziális tyrannizmusnak békóit.

1867. óta egymást fölvaltó kormányaink Sybilla 9 könyvéből hatot már magyára dobtak. De még három közülük kezében van a jelenlegi kormányt, s e szerint a magas kormányt hatalmában áll még széttrötni a jármot, melyet a bécsi finansziális despotizmussal rött e nemzet nyakára, s ezáltal meg-

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

**) Rothschild anyagi ereje koránsem oly óriási nagy minőnek hiszik, kitészik abból, hogy a déli vasutat nem képes sutenitörni.

*) Ugy tudjuk, hogy az önálló vámtörvény kérdésé már el is volna döntve a német előnyére, annál is inkább követelhetjük a kormánytól, hogy pénzügyi függetlenségünk, mint legkiválóbb érdekünk egyikét, biztosítsa.

